

СИЛАБУС

Назва навчальної дисципліни ІСТОРІЯ СЕРЕДНЬОВІЧНОГО СХОДУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Вид дисципліни	Вибіркова
Рік підготовки, семестр	3-й, 5 семестр
Загальна кількість годин/кредитів	90 годин / 3 кредити
Мова викладання	Українська

1. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ШБ викладача	Ісхакова Аліна Володимирівна
Кафедра	Всесвітньої історії
Посада	Доцент кафедри всесвітньої історії
Науковий ступінь	Кандидат історичних наук
Вчене звання	-
Наукові профілі	https://scholar.google.com.ua/citations?user=NWjRXxQAAAAJ https://orcid.org/0000-0002-6773-2332 https://www.webofscience.com/wos/author/record/ACT-7156-2022
Адреса кафедри, № кабінету (викладацької)	м. Харків, вул. Алчевських, 29, каб. 312
Контактна інформація викладача:	+380668477590, alina-bezzubenko@ukr.net, alina-bezzubenko@hnpu.edu.ua

2. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни будується у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції)» і закріплена Програмою навчальної дисципліни.

Кожен викладач висуває здобувачам вищої освіти систему вимог, правил поведінки студентів на заняттях, взаємин із викладачем, іншими студентами. Вона включає такі базові вимоги:

- не пропускати лекції та семінарські заняття, про відсутність з поважних причин доводити до відома викладача заздалегідь;
- регулярно переглядати лекційний і практичний матеріал;
- здавати й захищати самостійні роботи та завдання у визначені терміни;
- системність і регулярність роботи здобувача вищої освіти з навчальною і науковою літературою;
- обов'язковою є присутність здобувача на модульному та підсумковому контролях.

Здобувач успішно навчається, якщо послідовно набирає кредити, необхідні для здобуття бажаного ступеня. Для цього потрібно, щоб накопичувальний бал був не нижче, ніж 60 за всіма курсами протягом кожного семестру. Якщо накопичувальний бал нижче 60 балів, здобувач вважається неуспішним і може бути відрахований.

3. ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення дисципліни	навчальної	Дисципліна забезпечує розуміння здобувачами особливостей й специфічних рис історичного розвитку традиційних цивілізацій Середньовічного Сходу, їх місця у світовому історичному процесі.
Мета вивчення навчальної дисципліни		Аналіз головних особливостей та закономірностей суспільно-політичного, соціально-економічного й культурного розвитку афро-азіатських цивілізацій у добу Середньовіччя.
Завдання вивчення навчальної дисципліни		1. Розглянути основні теоретичні підходи до вивчення історії Середньовічного Сходу. 2. Розкрити сучасні підходи до питань соціокультурного та політичного розвитку країн Сходу в середні віки. 3. Сформувати поняття і уявлення про основні етапи історії країн Сходу, їх історико-культурну, регіональну специфіку у добу Середньовіччя.

4. Показати роль і сутність традицій, культури, особливості менталітету східних країн у добу Середньовіччя.
5. Проаналізувати процеси економічної, політичної, соціальної трансформації східних суспільств у різні історичні періоди.
6. Охарактеризувати релігійний світ Середньовічного Сходу.

4. СФЕРИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗДОБУТИХ НАВИЧОК

Під час викладання соціально-гуманітарних дисциплін у закладах середньої, професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- 1) словесні методи (лекція, розповідь, пояснення, дискусія);
- 2) наочні методи (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- 3) робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, складання реферату);
- 4) відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні);
- 5) проблемний виклад знань;
- 6) самостійна робота (виконання завдань для самостійної роботи);
- 7) інтерактивні (дискусії, мозковий штурм, метод відстоювання позиції).

6. ЗМІСТ ТА ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми/розділу дисципліни	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота
Модуль 1. Далекосхідні цивілізації Середньовіччя				
Тема 1. Вступ до вивчення історії Середньовічного Сходу	2	-	-	3
Тема 2. Цивілізація середньовічного Китаю		2	-	6
Тема 3. Цивілізація середньовічної Японії	2	2	-	6
Тема 4. Корея у IV – XVI ст.	-	2	-	6
Модуль 2. Цивілізації Близького і Середнього Сходу у добу Середньовіччя				
Тема 1. Номади Великого Степу в історії Середньовіччя	-	2	-	5
Тема 2. Іран у добу Середньовіччя	-	2	-	5
Тема 3. Мала Азія у XII – XVII ст.	2	2	-	5
Тема 4. Виникнення арабської держави. Зародження ісламу	-	-	-	4
Тема 5. Суспільно-політична і соціально-економічна структура халіфатів Омейядів і Аббасидів (60-ті рр. VII ст. – середина XIII ст.)	2	2	-	4
Модуль 3. Індія у середні віки				
Тема 1. Особливості суспільно-політичного, соціально-економічного та культурного розвитку Індії у добу Середньовіччя	2	2	-	4
Модуль 4. Цивілізації Африканського континенту у середні віки				
Тема 1. Країни Західної, Східної і Південної Африки у середні віки	-	2	-	5

Тема 2. Арабські країни Африки у добу Середньовіччя	-	2	-	5
Тема 3. Середньовічний Схід напередодні Нового часу	-	-	-	2
РАЗОМ	10	20	-	60

7. КОНТРОЛЬ І ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Методика оцінювання повинна ґрунтуватися на принципах об'єктивності, прозорості, гнучкості та високої диференціації.

Шкала оцінювання здобувачів за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	74 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 73 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень балів знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни
ФОРМА КОНТРОЛЮ		Залік

Розподіл рейтингових балів за видами контролю

Назва виду діяльності та форми контролю	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів за вид роботи
Відвідування лекцій	2	5	10
Підготовка та робота на семінарському занятті	5	10	50
Робота на практичному занятті	-	-	-
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20
Модульний контроль	-	-	-
Виконання і захист ІНДЗ	-	-	-
Залік (заліковий тест)	1	1	20
Максимальна кількість балів протягом семестру:			100

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Базова

1. Бубенок О. Від Аттіли до Чингіз-хана. Алани і тюркомовні номади Євразії. Біла Церква: Видавець Олександр Пшонківський. 2012. 506 с.
2. Велльхаузен Ю. Арабський халіфат. Золотий вік ісламу. 2017. 351 с.
3. Історія європейської цивілізації. Близький Схід / За ред. Умберто Еко. Х.: Фоліо, 2019. 1310 с.
4. Ліхтей І. Історія Тропічної й Південної Африки в добу Середньовіччя: навч. посіб. Ужгород: Ліра, 2011. 176 с.
5. Рубель В.А. Історія середньовічного Сходу: Підручник. К.: Либідь, 2002. 736 с.
6. Рубель В.А. Історія середньовічного Сходу: Тематична хрестоматія. К.: Либідь, 2011. 624 с.
7. Рубель В.А. Японська цивілізація: традиційне суспільство і державність. К.: Аквілон-Прес, 1997. 256 с.

Допоміжна

1. Городній М.М. Загальнотеоретичні аспекти мусульманського права (в контексті акультурації). *Митна справа*. 2014. № 2 (2.1). С. 27-33.
2. Коваленко О.О. Ода Нобунага в японській антихристиянській літературі на прикладі «Записів про розквіт і падіння Храму південних варварів». *Східний світ*. К.: Інститут Сходознавства НАН України, 2009. № 2. С.10-19.
3. Ковальська Я.О. Внесок стародавнього Китаю у культурно-цивілізаційний розвиток людства. *Українська орієнталістика: [збірник наукових праць]*. 2007 – 2008. Вип. 2-3. С. 85-90.
4. Козловський С. Монголо-японські військові конфлікти XIII ст.: загальний огляд джерельної бази. *Мовні і концептуальні картини світу*. 2014. Вип. 49. С. 239-244.
5. Кузовков В.В. Хозарський каганат та мусульманський світ у IX ст. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Історичні науки*. 2013. Вип. 3.34. С. 182-188.
6. Рубель В.А. Встановлення диктатури Тайра в Японії: політико-клановий аспект проблеми. *Східний Світ*. 2003. № 1. С.76-84.
7. Рубель В.А. Заколот Тайра Масакадо: реконструкція політичної програми. *Східний Світ*. 2005. № 2. С. 82-90.

Інформаційні ресурси

1. Арабо-мусульманська цивілізація. URL: https://pidru4niki.com/16011013/kulturologiya/serednovichchya_shid
2. Династії Середньовічного Китаю. URL: https://pidru4niki.com/1554012844440/pravo/serednovichniy_kitay
3. Династія Тан. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Династія_Тан
4. Капранов С.В. Світло і тіні династії Мін (до 650-річчя заснування). URL: <https://sinologist.com.ua/kafranov-s-v-svitlo-tini-dynasti-yi-min-650-richchya-zasnuvannya/>
5. Культура Близького і Середнього сходу у Середньовіччі. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Культура_Близького_і_Середнього_сходу_у_Середньовіччі
6. Монгольська імперія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Монгольська_імперія
7. Середньовічна Індія. URL: https://pidru4niki.com/1259060560177/ekonomika/serednovichna_indiya
8. Сьогунат Едо. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Сьогунат_Едо
9. Muslim Civilization in India / S. M. Ikram, Ainslie T. Embree. New York: Columbia University Press, 1964. URL: <https://franpritchett.com/00islamlinks/ikram/>
10. 3-D сцени. Історія Середньовіччя. Mozaik education. URL: https://ua.mozaweb.com/uk/lexikon.php?cmd=getlist&let=3D&sid=TOR&group_azon=kozepkor

9. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ/МОДУЛЯ

1. Посилання на електронний курс в системі Moodle. URL: <https://lms.hnpu.edu.ua/course/view.php?id=415>